

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **A. Ž.,** zastoupen Mgr. Danou Dvořákovou, advokátkou, se sídlem Cholinská 1048/19, Litovel, proti žalované: **Vězeňská služba, Věznice Plzeň,** se sídlem Klatovská 202, Plzeň, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 8. 2012, č. j. 7 A 28/2012 - 24,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovené zástupkyni žalobce – advokátce Mgr. Daně Dvořákové – **se určuje** na odměně za zastupování a na náhradě hotových výdajů částka 2.880 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Žalobce A. Ž. se včas podanou kasační stížností domáhá u Nejvyššího správního soudu vydání rozsudku, kterým by bylo zrušeno usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 8. 2012, č. j. 7 A 28/2012 - 24, a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Městský soud v Praze (dále též „městský soud“) napadeným usnesením ze dne 23. 8. 2012, č. j. 7 A 28/2012 – 24, postoupil věc žaloby A. Ž. proti rozhodnutí speciálního pedagoga Věznice Plzeň ze dne 10. 4. 2012, č. j. 11/32/2012-11/Všeob/329, Krajskému soudu v Plzni jako soudu místně příslušnému.

Městský soud v Praze vyšel při svém rozhodování z toho, že žalobce A. Ž. se domáhal žalobou ze dne 22. 5. 2012 (doručenou městskému soudu dne 24. 5. 2012) vydání rozsudku, jímž by bylo zrušeno rozhodnutí speciálního pedagoga Věznice Plzeň ze dne 10. 4. 2012, č. j. 11/32/2012-11/Všeob/329, [zmocněného podle § 52 odst. 3 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „zákon o výkonu trestu odnětí svobody“) ředitelem Věznice Plzeň k rozhodování o stížnostech odsouzených proti rozhodnutím o kázeňských trestech], kterým byla zamítnuta stížnost žalobce proti rozhodnutí vychovatele Věznice Plzeň ze dne 20. 10. 2004 o umístění do uzavřeného oddělení na 5 dnů, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení.

Městský soud dospěl k závěru, že není místně příslušným soudem k věcnému projednání žaloby A. Ž.

Podle ust. § 7 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění účinném od 1. 1. 2012 (dále jen „s. ř. s.“), nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany. Má-li tento správní orgán sídlo mimo obvod své působnosti, platí, že má sídlo v obvodu své působnosti. Podle ust. § 1 odst. 3 zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráži České republiky, je pak Vězeňská služba správním úřadem a účetní jednotkou a podle ust. § 1 odst. 4 tohoto zákona je věznice organizační jednotkou Vězeňské služby. Generální ředitelství zabezpečuje plnění společných úkolů ostatních organizačních jednotek, které metodicky řídí a kontroluje. V čele věznic jsou ředitelé, které jmenuje a odvolává generální ředitel. Podle ust. § 51 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody vykonávají kázeňskou pravomoc nad odsouzenými generální ředitel Vězeňské služby a ředitelé věznic. Jiní zaměstnanci Vězeňské služby mohou kázeňskou pravomoc vykonávat, pokud k tomu byli zmocněni generálním ředitelem Vězeňské služby nebo s jeho souhlasem ředitelem věznice. Odsouzený má právo do 3 dnů ode dne oznámení rozhodnutí o uložení kázeňského trestu podat proti němu stížnost (§ 52 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody). O stížnosti rozhodne do 5 pracovních dnů od jejího podání ředitel věznice nebo k tomu zmocněný zaměstnanec Vězeňské služby. K rozhodnutí o stížnosti nelze zmocnit zaměstnance, který kázeňský trest uložil nebo který rozhodl o zabrání věci. O stížnosti proti rozhodnutí ředitele věznice rozhodne generální ředitel Vězeňské služby (§ 52 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody).

Věznice jsou tak organizačními jednotkami Vězeňské služby a kázeňskou pravomoc nad odsouzenými ze zákona vykonávají generální ředitel Vězeňské služby a ředitelé věznic. Zákon o výkonu trestu odnětí svobody stanoví samostatnou rozhodovací pravomoc ředitele věznice o kázeňské odpovědnosti odsouzených, a to jako odvolacího orgánu nebo prvostupňového orgánu. Je pak na řediteli věznice, resp. na vnitřním řádu věznice, zda o kázeňském provinění rozhodne ředitel věznice nebo jiný zaměstnanec věznice. Pravomoc věznice v oblasti kázeňské odpovědnosti je však dána zákonem. Organizační složka správního orgánu může být správním orgánem rozhodujícím v I. stupni pouze tehdy, svěřuje-li jí právní předpis určité samostatné rozhodovací pravomoci (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 7. 2008, č. j. 3 Ans 8/2008 - 84). Věznice tak má v oblasti kázeňské odpovědnosti odsouzených postavení správního orgánu. Je tomu tak

proto, že je organizační jednotkou s vlastní územní pravomocí, která je určena výkonem trestu odnětí svobody v dané věznici, a se samostatnou rozhodovací pravomocí v oblasti výkonu trestu odnětí svobody a kázeňské odpovědnosti odsouzených. Místní příslušnost správního soudu k projednání žaloby proti rozhodnutí o kázeňské odpovědnosti odsouzeného podle ust. § 7 odst. 2 s. ř. s. je potom dána sídlem věznice bez ohledu na to, zda věznice rozhodla jako správní orgán I. stupně proti kterému je přípustná stížnost, o níž rozhodl generální ředitel Vězeňské služby, anebo jde o rozhodnutí pouze v rámci vnitřní organizační struktury věznice, kdy o stížnosti odsouzeného proti rozhodnutí pověřeného zaměstnance věznice rozhodl ředitel věznice. Z uvedených důvodů proto rozhodl městský soud tak, že věc žalobce postoupil k vyřízení správnímu soudu místně příslušnému podle sídla věznice, kterým je Krajský soud v Plzni (§ 7 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto usnesení městského soudu podal žalobce jako stěžovatel (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, kterou obsahově opřel o důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm.a) s. ř. s.

Stěžovatel uvedl, že předmětný spor o uložení kázeňského trestu je de facto pokračováním sporu, jež byl zahájen již v roce 2004 a zakončen po vynucené změně zákona rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 1. 6. 2011, sp. zn. 10 A 298/2010. Zcela banální spor s využitím institutu „místní příslušnosti“ je proto poněkud značně formální a nutno se dovolávat zdravého rozumu a vyššího principu. Přenos místní příslušnosti je pak po právní stránce v rozporu s principem spravedlivého procesu. Nicotné rozhodnutí ho pak poškozuje přes 8 let, neboť selhává právní stát.

Speciální pedagog Mgr. R. R., jež rozhodoval o stížnosti proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu rozhodnutím ze dne 10. 4. 2012 je v předmětném rozhodnutí označen jako osoba zmocněná ve smyslu ust. § 52 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Zmocnění je pak zastoupení na základě právního úkonu, kdy osoba zmocnitele dává na vědomí, že konkrétní osoba – zmocněnec je oprávněn toho, kdo zmocnění udělil zastupovat a jednat jeho jménem v rozsahu uděleného zmocnění. Je proto nutno rozlišovat, zda rozhodnutí o stížnosti bylo v souladu s ust. § 52 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody vydáno ředitelem věznice nebo osobou zmocněnou Vězeňskou službou, která nemá zákonem svěřenou samostatnou rozhodovací pravomoc, ale vždy jedná pouze jménem Vězeňské služby. Z tohoto důvodu není proto možné se ztotožnit s právními závěry městského soudu ve vztahu k samostatné rozhodovací pravomoci věznic v oblasti kázeňské odpovědnosti odsouzených. Je tomu tak proto, že podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu sice může být organizační složka správního orgánu správním orgánem, ale jen tehdy, pokud jí právní předpis svěřuje určité samostatné rozhodovací pravomoci. Zmocnění však není možno ani rozšiřujícím výkladem zaměňovat za právní předpis. Obdobně je třeba zdůraznit, že pravomoc daná právním předpisem je svěřena pouze generálnímu řediteli Vězeňské služby a ředitelí věznice. Ostatní zaměstnanci pak jednají pouze na základě zmocnění, tedy zvláštního úkonu a nikoli právního předpisu. Prvotní rozhodnutí vychovatele J.í K. o uložení kázeňského trestu ze dne 20. 10. 2004 bylo také vydáno pouze na základě zmocnění jménem Vězeňské služby. Městský soud však vůbec nezkoumal (alespoň to tak vyplývá z odůvodnění) otázku, zda se jednalo o zmocnění udělené generálním ředitelem Vězeňské služby nebo ředitelem věznice.

Nelze se rovněž ztotožnit ani s odůvodněním a právními závěry městského soudu ve vztahu k rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 1. 6. 2011 a právní úpravě ust. § 7 odst. 2 s. ř. s. ve znění do 31. 12. 2011 a ve znění účinném od 1. 1. 2012. V obou těchto případech by totiž měl být místně příslušným soudem Krajský soud v Plzni, neboť sídlem správního orgánu I. stupně i II. stupně by měla být podle závěrů Městského soudu v Praze Plzeň.

Rozhodně nelze přehlédnout ani skutečnost délky trvání správního rozhodování. V souladu s nálezem Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 28/97 by bylo absurdní připustit, aby soud po víceletém soudním řízení mohl dospět k závěru, že vlastně není pravomocný ve věci rozhodnout. To by bylo v nejen v rozporu se zásadou, že soud zná právo, ale celá tíha délky rozhodování by byla přenesena na ty, kteří se v důvěře v tuto zásadu na soud obrátili.

Žalovaná se ke kasační stížnosti žalobce a jeho zástupkyně nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené usnesení městského soudu při vázanosti rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, 4 s .ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není opodstatněná.

Nejvyšší správní soud předesílá, že i v řízení o kasační stížnosti se jako kasační soud řídí dispoziční zásadou. Je provedením této dispoziční zásady, jestliže ustanovení § 106 odst. 1 s. ř. s. ukládá stěžovateli povinnost označit rozsah napadení soudního rozhodnutí a uvést, z jakých důvodů (skutkových a právních) toto soudní rozhodnutí napadá a považuje výroky tohoto rozhodnutí za nezákonné, a že kasační soud je pak vázán rozsahem kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) a důvody kasační stížnosti (§ 109 odst. 4 věta před středníkem s. ř. s.). Činnost kasačního soudu je tak ohraničena rámcem takto vymezeným (rozsah napadení soudního rozhodnutí a skutkové a právní důvody nezákonnosti tohoto rozhodnutí), a tento soud se musí omezit na zkoumání napadeného rozhodnutí jen v tomto směru, nejde-li ovšem o vadu, k níž musí hledět z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 věta za středníkem s. ř. s.). I při nejmírnějších požadavcích proto musí být z kasační stížnosti poznatelné, v kterých částech a po jakých stránkách má kasační soud napadené soudní rozhodnutí zkoumat, přičemž kasační soud není povinen, ale ani oprávněn sám vyhledávat možné nezákonnosti soudního rozhodnutí.

Z obsahu spisu vyplývá, že rozhodnutím vychovatele Věznice Plzeň ze dne 20. 10. 2004 byl podle § 46 odst. 1, 3 písm. f) zákona o výkonu trestu odnětí svobody uložen A. Ž. kázeňský trest umístění do uzavřeného oddělení na 5 dnů, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení. Rozhodnutím speciálního pedagoga Věznice Plzeň ze dne 21. 10. 2004 byla stížnost A. Ž. proti uvedenému rozhodnutí zamítnuta jako nedůvodná. Městský soud v Praze poté usnesením ze dne 19. 10. 2006, č. j. 10 Ca 297/2006 - 23, odmítl žalobu A. Ž. proti rozhodnutím o uložení kázeňského trestu jako nepřípustnou podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. s poukazem na ust. § 76 odst. 6 zákona o výkonu trestu odnětí svobody (podle tohoto ustanovení byla rozhodnutí Vězeňské služby vydaná v kázeňském řízení, s výjimkou kázeňského trestu propadnutí věci a rozhodnutí o zabrání věci, ze soudního přezkumu vyloučena). Nejvyšší správní soud, po kasační stížnosti A. Ž. proti uvedenému usnesení Městského soudu v Praze, podal Ústavnímu

soudu návrh podle § 95 odst. 2 Ústavy s petitem na zrušení ust. 76 odst. 6 zákona o výkonu trestu odnětí svobody v části zakládající výluku ze soudního přezkumu. Nálezem Ústavního soudu ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 32/08 bylo ust. § 76 odst. 6 zákona o výkonu trestu odnětí svobody zrušeno dnem 30. 6. 2011 ve znění: „Nestanoví-li tento zákon jinak, nepodléhají rozhodnutí vydaná v kázeňském řízení přezkoumání soudu“. Nejvyšší správní soud pak rozsudkem ze dne 24. 11. 2010, č. j. 9 As 2/2008 - 125, zrušil usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 10. 2006, č. j. 10 Ca 297/2006 - 23, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 1. 6. 2011, č. j. 10 A 298/2010 - 195, bylo pro nepřezkoumatelnost zrušeno rozhodnutí speciálního pedagoga Věznice Plzeň ze dne 21. 10. 2004 o stížnosti A. Ž. proti rozhodnutí vychovatele Věznice Plzeň ze dne 20. 10. 2004 o uložení kázeňského trestu umístění do uzavřeného oddělení na 5 dnů, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení, a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení. Rozhodnutím speciálního pedagoga Věznice Plzeň ze dne 10. 4. 2012, č. j. 11/32/2012-11/Všeob/329, byla posléze znovu zamítnuta stížnost A. Ž. proti uvedenému rozhodnutí vychovatele Věznice Plzeň ze dne 20. 10. 2004. Proti tomuto rozhodnutí speciálního pedagoga Věznice Plzeň podal A. Ž. opět žalobu ze dne 22. 5. 2012 (doručenou městskému soudu dne 24. 5. 2012), kterou se domáhá vydání rozsudku, jímž by bylo zrušeno rozhodnutí speciálního pedagoga Věznice Plzeň ze dne 10. 4. 2012, č. j. 11/32/2012-11/Všeob/329, a vyslovena nicotnost rozhodnutí vychovatele Věznice Plzeň ze dne 20. 10. 2004. Městský soud v Praze usnesením ze dne 23. 8. 2012, č. j. 7 A 28/2012 - 24, rozhodl o žalobě A. Ž. tak, že se věc postupuje Krajskému soudu v Plzni jako soudu místně příslušnému. O kasační stížnosti A. Ž. proti tomuto usnesení městského soudu je rozhodováno tímto rozhodnutím Nejvyššího správního soudu.

Podstatou kasační stížnosti je otázka věcné a místní příslušnosti správního soudu při rozhodování o žalobách proti rozhodnutím o uložení kázeňského trestu odsouzenému.

Podle ust. § 46 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody je kázeňským přestupkem zaviněné porušení zákonem stanovené nebo na jeho základě uložené povinnosti, pořádku, nebo kázně během výkonu trestu. Zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráži České republiky v ust. § 1 odst. 4 deklaruje, že vězeňská služba je správním úřadem. Správní orgán rozhoduje o uložení kázeňského trestu vrchnostenským aktem z pozice orgánu veřejné moci. Oblast ukládání kázeňských trestů tedy spadá do oblasti správního trestání. Tento závěr potvrzuje i literatura, která kázeňský přestupek odsouzeného ve výkonu trestu odnětí svobody řadí mezi veřejné disciplinární delikty. U těchto deliktů souvisí porušená povinnost s příslušností pachatele k určité veřejnoprávní organizaci, a to i nezávisle na jeho vůli. Objektem veřejného disciplinárního deliktu je pořádek – kázeň, disciplína ve vnitřních vztazích zmíněné organizace (blíže viz Mates, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 5. vydání Praha: C. H. Beck, 2010, 129 a násl.). Oblast ukládání kázeňských trestů náleží do pravomoci správního soudnictví. Je tomu tak především proto, že již zmiňované ust. § 52 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody odkazuje na soudní přezkum uložení kázeňských trestů v rozsahu, v jakém je takový přezkum možný v řízení o přestupku. Ústavní soud ve shora poukázaném derogačním nálezu ostatně rovněž deklaroval, že některá rozhodnutí o uložení kázeňského trestu, mezi nimi i umístění do uzavřeného oddělení, jsou rozhodnutími, která se dotýkají základních práv a svobod podle Listiny základních práv a svobod či na které se vztahuje

působnost čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Důvodová zpráva k soudnímu řádu správnímu přitom uvádí, že správní soudnictví by mělo obecně zajišťovat působnost ve věcech přezkoumávání v plné jurisdikci u těch rozhodnutí správních orgánů, která podléhají režimu čl. 6 odst. 1 Úmluvy.

K rozhodování o žalobě proti takovému rozhodnutí jsou proto příslušné soudy ve správním soudnictví ve smyslu ust. § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Pro vyloučení úvahy o tom, zda by dané rozhodnutí nemohlo být přezkoumáváno civilními soudy podle části páté občanského soudního řádu, tak jak odkazovala právní úprava ve znění účinném do 30. 6. 2011, je třeba vyjít z toho, že správní orgán rozhodoval o veřejném subjektivním právu, a nikoliv ve věci soukromoprávní povahy. Věc tedy spadá do správního soudnictví. Za takové situace není ust. § 76 odst. 5 zákona o výkonu trestu odnětí svobody v souladu s § 3 s. ř. s., podle kterého ve správním soudnictví jednají a rozhodují krajské soudy a Nejvyšší správní soud. Okresní soudy proto nemohou být věcně příslušné k projednávání a rozhodování věcí náležejících do správního soudnictví (§ 132 s. ř. s.). Zákon o výkonu trestu odnětí svobody, konkrétně § 76 odst. 5, byl v tomto ohledu nepřímo novelizován soudním řádem správním. Jedná se zde o vztah právního předpisu pozdějšího, který se použije místo právního předpisu dřívějšího.

Jelikož jsou k projednání věci povolány soudy ve správním soudnictví, je dána věcná příslušnost krajských soudů (§ 7 odst. 1 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud se dále zabýval otázkou místní příslušnosti.

Podle ust. § 32 s. ř. s. je řízení zahájeno dnem, kdy návrh došel soudu. Žaloba stěžovatele ze dne 22. 5. 2012 byla Městskému soudu v Praze doručena dne 24. 5. 2012.

Podle ust. § 7 odst. 2 s. ř. s. ve znění účinném od 1. 1. 2012, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany. Má-li tento správní orgán sídlo mimo obvod své působnosti, platí, že má sídlo v obvodu své působnosti.

Nejvyšší správní soud při rozhodování o místně příslušném krajském soudu vycházel z následující úpravy:

Podle ust. § 1 odst. 3 zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráži České republiky, je Vězeňská služba správním úřadem a účetní jednotkou. Dle § 1 odst. 4 tohoto zákona je věznice organizační jednotkou Vězeňské služby. Generální ředitelství zabezpečuje plnění společných úkolů ostatních organizačních jednotek, které metodicky řídí a kontroluje. V čele věznic jsou ředitelé, které jmenuje a odvolává generální ředitel.

Podle ust. § 51 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody vykonávají kázeňskou pravomoc nad odsouzenými generální ředitel Vězeňské služby a ředitelé věznic. Jiní zaměstnanci Vězeňské služby mohou kázeňskou pravomoc vykonávat, pokud k tomu byli zmocněni generálním ředitelem Vězeňské služby nebo s jeho souhlasem ředitelem věznice.

Podle ust. § 52 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody má odsouzený právo do 3 dnů ode dne oznámení rozhodnutí o uložení kázeňského trestu podat proti němu stížnost. Dle § 52 odst. 3 tohoto zákona o stížnosti rozhodne do 5 pracovních dnů od jejího podání ředitel věznice nebo k tomu zmocněný zaměstnanec Vězeňské služby. K rozhodnutí o stížnosti nelze zmocnit zaměstnance, který kázeňský trest uložil nebo který rozhodl o zabrání věci. O stížnosti proti rozhodnutí ředitele věznice rozhodne generální ředitel Vězeňské služby.

Z uvedeného vyplývá, že ředitel věznice nebo k tomu zmocněný zaměstnanec Vězeňské služby má zákonem výslovně stanovenou samostatnou rozhodovací pravomoc ve věcech kázeňské odpovědnosti odsouzených, a to buď jako odvolací orgán (rozhodnutí o stížnosti dle § 52 odst. 3 věta prvá zákona o výkonu trestu odnětí svobody) nebo jako správní orgán prvého stupně (§ 52 odst. 3 věta třetí zákona o výkonu trestu odnětí svobody). Je na řediteli věznice, resp. na vnitřním řádu věznice, zda o kázeňském provinění rozhodne ředitel věznice, nebo jiný pověřený zaměstnanec věznice. Zatímco pravomoc věznice v oblasti kázeňské odpovědnosti odsouzených je dána zákonem, věcná příslušnost správního orgánu je dána rozhodnutím ředitele věznice nebo vnitřním řádem věznice, vydaným ředitelem věznice se souhlasem generálního ředitelství Vězeňské služby dle § 14 zákona o výkonu trestu odnětí svobody.

V souladu s citovanými ustanoveními rozhodoval o uložení kázeňského trestu stěžovatele vychovatel Vězeňské služby, Věznice Plzeň (rozhodnutí ze dne 20. 10. 2004), a o stížnosti proti tomuto rozhodnutí pak speciální pedagog Vězeňské služby, Věznice Plzeň (rozhodnutí ze dne 10. 4. 2012). Místní příslušnost správního soudu k projednání žaloby proti rozhodnutí o kázeňské odpovědnosti odsouzeného je proto v této věci dána sídlem věznice Plzeň, bez ohledu na to, zda by věznice rozhodovala jako správní orgán I. stupně, proti jehož rozhodnutí je přípustná stížnost, o které rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby, nebo zda rozhodla, jako tomu bylo v tomto případě, v rámci vnitřní organizační struktury věznice, kdy o stížnosti odsouzeného stěžovatele proti rozhodnutí pověřeného zaměstnance, rozhodl zmocněný zaměstnanec věznice, který je povolán rozhodnout o stížnosti odsouzeného proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu. Z uvedeného vyplývá, že místně příslušným soudem k projednání žaloby stěžovatele je Krajský soud v Plzni.

Nejvyšší správní soud pak k jednotlivým námitkám kasační stížnosti dodává následující úvahy:

Pokud stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že předmětná věc o uložení kázeňského trestu je de facto pokračováním věci, jež byla zahájena již v roce 2004 a zakončena po změně zákona rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 1. 6. 2011, sp. zn. 10 A 298/2010, je třeba říci, že toto tvrzení není zcela přesné, i když není zcela od věci jeho úvaha o banálnosti řízení a jeho formalitě.

Z citace obsahu spisu je zřejmý vývoj celé věci od vydání rozhodnutí vychovatele Věznice Plzeň ze dne 20. 10. 2004 přes rozhodnutí speciálního pedagoga téže věznice, Městského soudu v Praze i Nejvyššího správního soudu. Nešlo však o jednolitý a ničím

nepřerušovaný proces, resp. řízení, ale šlo o celou řadu úkonů, které dělily řízení do více úseků, z nichž každý byl po doručení zrušovacího rozhodnutí správního soudu pravomocně zakončen, a podáním nové žaloby k městskému soudu stěžovatelem opět začalo nové řízení. Věcný problém však není dosud vyřešen.

Nelze však přisvědčit výtkám stěžovatele ve vztahu k samostatné rozhodovací pravomoci věznic v oblasti kázeňské odpovědnosti odsouzených. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 7. 2008, č. j. 3 Ans 8/2008 - 84) sice může být organizační složka správního orgánu správním orgánem rozhodujícím v I. stupni, ale jen tehdy, pokud jí právní předpis svěřuje určité samostatné rozhodovací pravomoci. Zmocnění vychovatele a speciálního pedagoga Věznice Plzeň ale není možno ani rozšiřujícím výkladem zaměňovat za právní předpis.

Na tomto místě stačí odkázat na již vyslovený závěr Nejvyššího správního soudu, že z ust. § 51 odst. 1 a ust. § 52 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody výslovně vyplývá zákonem stanovená samostatná rozhodovací pravomoc ředitele věznice nebo k tomu zmocněných zaměstnanců Vězeňské služby ve věcech kázeňské odpovědnosti odsouzených, a to buď jako odvolacího orgánu (rozhodnutí o stížnosti dle § 52 odst. 3 věta prvá zákona o výkonu trestu odnětí svobody) nebo jako správního orgánu prvého stupně (§ 52 odst. 3 věta třetí zákona o výkonu trestu odnětí svobody). Je pak na řediteli věznice, resp. na vnitřním řádu věznice, zda o kázeňském provinění rozhodne ředitel věznice, nebo jiný pověřený zaměstnanec věznice. Třeba opět zdůraznit správný závěr městského soudu, že zatímco pravomoc věznice v oblasti kázeňské odpovědnosti odsouzených je dána zákonem, věcná příslušnost správního orgánu je dána rozhodnutím ředitele věznice nebo vnitřním řádem věznice, vydaným ředitelem věznice se souhlasem generálního ředitelství Vězeňské služby dle § 14 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Podstatná je proto zákonem stanovená samostatná rozhodovací pravomoc ředitele věznice nebo k tomu zmocněných zaměstnanců ve věcech kázeňské odpovědnosti odsouzených, a nikoliv význam slova „zmocněných“, které lze nahradit slovem „pověřených“.

Namítá-li stěžovatel, že se nelze ztotožnit s odůvodněním a právními závěry městského soudu ve vztahu k rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 1. 6. 2011 a k právní úpravě ust. § 7 odst. 2 s. ř. s., ve znění do 31. 12. 2011 a ve znění účinném od 1. 1. 2012, třeba říci, že jde o důsledek nové právní úpravy místní příslušnosti obsažené v ust. § 7 odst. 2 s. ř. s. a pojetí správního orgánu v podmínkách věznic jako organizačních jednotek.

Pokud jde o námitku stěžovatele ohledně délky trvání správního rozhodování a rozpornosti skutečného stavu věci s nálezem Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 28/97, je třeba přisvědčit výtce, že délka řízení je neúměrně dlouhá, byť je nutno vzít v úvahu i rozhodování o ústavnosti ustanovení § 76 odst. 6 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. V této věci však správní soud nedospěl k závěru, že zde není dána pravomoc soudu k rozhodnutí. Městský soud toliko dovodil, že je zde jiný místně příslušný krajský soud, jež věcně rozhodne.

Nejvyšší správní soud z uvedených důvodů proto zamítl kasační stížnost stěžovatele směřující proti napadenému usnesení městského soudu (§ 110 odst. 1 poslední věta s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud rozhodl o kasační stížnosti rozsudkem bez jednání, protože mu takový postup umožňuje ustanovení § 109 odst. 2 s. ř. s.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., za použití ustanovení § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci úspěch neměl a podle obsahu spisu úspěšnému správnímu orgánu nevznikly žádné náklady v řízení o kasační stížnosti před soudem. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Stěžovateli byla usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 11. 2012 ustanovena zástupkyní advokátka Mgr. Dana Dvořáková. Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle § 7 a § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, s přihlédnutím k ustanovení § 11 odst. 1 písm. d) téže vyhlášky, náleží ustanovené advokátce odměna za jeden úkon právní služby (odůvodnění kasační stížnosti ze dne 4. 12. 2012) v částce 2.100 Kč, a podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky i náhrada hotových výdajů v částce 300 Kč za jeden úkon právní služby, celkem tedy částka 2.400 Kč. Jelikož zástupkyní stěžovatele je advokátka, který je plátkyní daně z přidané hodnoty, zvyšuje se částka 2.400 Kč o částku, která odpovídá příslušné sazbě daně, jež činí 20 %, tj. o částku 480 Kč. Celková částka 2.880 Kč bude zástupkyni stěžovatele vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. prosince 2012

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu